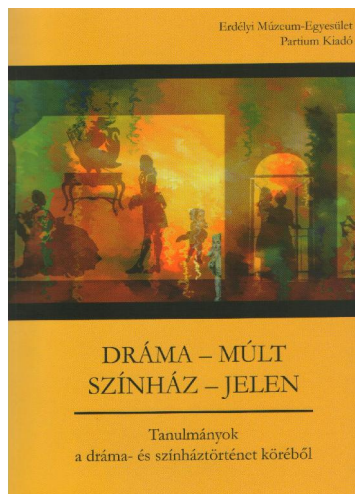

Dráma - múlt, színház - jelen. Tanulmányok a dráma- és színháztörténet köréből

Dráma – múlt, színház – jelen

Tanulmányok a dráma- és színháztörténet köréből

Szerk. Czibula Katalin, Emődi András és János-Szatmári Szabolcs

Kolozsvár, [Erdélyi Múzeum-Egyesület](#)

Nagyvárad, [Partium Kiadó](#)

2009

[Régi Magyar Színház](#)

Sorozatszerkesztő: [Demeter Júlia](#) és Kilián István

A Magyar Tudományos Akadémia, az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Partiumi Keresztény Egyetem szervezésében 2006 augusztusában került sor Nagyváradon a Késő barokk és klasszicizmus a magyar színpadon című konferenciára. A cél a különböző tudományok határterületeinek találkozása volt a színháztudomány közös égisze alatt. A kötetben közölt tanulmányok nem az előadásokkal megegyező szövegek, hanem az ott lezajlott viták során alakultak. A kötetben tematikailag, módszertanilag csoportosítva találhatjuk a tanulmányokat. Az első fejezet a teoretikus megközelítésekkel foglalkozik. A multikulturalitás című fejezetben olvashatunk a 18. századi lengyel színházművészetről, a francia nyelvű iskolai színjátékokról, Csokonai olasz-magyar árkádus színházáról, s a vándorszínészetről is. A barokk allegória és utóélete című fejezet foglalkozik a színházi parabolákkal, a víz szimbolikájával (ehhez a tanulmányhoz színes felvételeket tartalmazó melléklet is tartozik). Külön fejezetben olvashatunk a színházi motívumokról, műfajokról és beszédalakzatokról (például a protestáns vígjátékról), a didaktikus és populáris színpadról (így a csíksomlyói misztériumdrámákról) és a teatralitás és reprezentáció kérdéséről. A zárófejezet kitekintést ad néhány korszakon kívüli témára is. A kötetben öt idegen nyelvű előadást is találhatunk: hármat angol, kettőt pedig német nyelven. A kiadványt rendkívül alapos irodalomjegyzék zárja.

TARTALOM

In memoriam Kerényi Ferenc

Bevezető

TEORETIKUS KÖZELÍTÉSEK

Andrzej Dabrówka: Genre questions around early dráma

Szabó Ferenc S.J.: Az illúziótól a szent valóságig. Lét és látszat a színművészetben

MULTIKULTURALITÁS

Irena Kuśulska: The Community of Viewers. Theatre Audiences in Poland in the 18th Century

Marketa Klosová: TwoPiarist Plays from Lipník in Moravia. or Two 18th-Century Portraits of Emperor Theodosius and his Court

Vörös Imre: Francia nyelvű iskolai színjátékok Nagyszombatban és Sopronban (1765—1776)

Sárközy Péter: Patachich Ádám és Gánóczy Antal Izsák-fordítása a nagyváradi püspöki és a kalocsai érseki zenés színház előadásában

Egyed Emese: Csokonai olasz-magyar árkádikus színháza: az Amintás

Tar Gabriella-Nóra: Ismeretlen árnyképek a 18. századi pest-budai német társulat színészeiről

János-Szatmári Szabolcs: Vándorszíneszet, idényszínház, regionális színház. A 18. századi erdélyi német nyelvű színjátszás tipológiája

A BAROKK ALLEGÓRIA ÉS UTÓÉLETE

Pintér Márta Zsuzsanna: „Bachusnak víg birodalma”. A bor és víz vetélkedése a régi magyar színpadon

János István: Parabolák a színpadon

Czibula Katalin: A víz szimbolikája a 18. századi magyar színjátszásban

MOTÍVUMOK, MŰFAJOK, BESZÉDALAKZATOK

Demeter Júlia: „Palotás cselek a színpadon”. A hatalom legitimációs dilemmái az iskolai színpadon

Nagy Imre: „Konok pereskedők”. A protestáns vígjáték nyelvi regiszterei és beszédalakzatai

Merényi Annamária: A lírikus betétek, a rítusok és az instrukciók vizsgálata Ungvárnémeti Tóth László Nárcisz vagy a gyilkos önn-szeretet... című drámájában

Bartha Katalin Ágnes: A történelem színháza. K. Boér Sándor színházkonceptiója

DIDAKTIKUS ÉS POPULÁRIS SZÍNPAD

Maczák Ibolya: Cyprianus lakomája. Adalékok dramatikus népszokásainkhoz

Medgyesy-Schmikli Norbert: Összefoglaló elemzése csíksomlyói misztériumdrámák forrásairól

Kővári Réka: Énekek az 1721-1739 között előadott csíksomlyói misztériumjátékokban

Gupcsó Ágnes: „A Teátrumon mondandó” avagy zene és színház a 18. századi iskolai szünnapokon

Bodó Márta: Gyermekbarátja. Gyermeknevelő, erkölcsnemesítő színjáték házi használatra. Nevelés és színház a 18. század végén

TEATRALITÁS ÉS REPREZENTÁCIÓ

Kármán Gábor: Jezsuita iskoladráma Rákóczi Zsigmond esküvője tiszteletére

Szelestei N. László: Egy esztergomi esküvő irodalmi emlékei (1763)

Kilián István: Teátrális szertartáselemek, akadémiák, declamatiók, színjátékok és drámák Nagyváradon 1723—

1771

H. Kakucska mária: Az Orczy család és a magyar színjátszás

Gál Zsuzsanna: Kapcsolatok és összefüggések a hivatásos, iskolai és kastélyszínházi között, az Alföld délkeleti részben Gyulán, a kezdetektől a 18. század végéig

KITEKINTÉS

Sánta-Jakabházi Réka: Otto Fritz Jickelis Drama Sachs von Harteneck und die ungarischen Harteneckbearbeitungen

Kordics Noémi: Spielmit der Tradition - Nestroy und Jelinek

Garadnai Erika: „Hitvita-rekonstrukció”— az 1970-es évek irodalmában. Egy jelenség vetületei